

Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

ЗВЯЗДА

ОРГАН ЦК і МІНСКАГА АБКОМА КП(б)Б

№ 227 (6504) | 2 кастрычніка 1939 г., панядзелак | ЦЕНА 10 КАП.

СОВЕТСКАЯ ПАЛІТЫКА МІРУ І ДРУЖБЫ НАРОДАЎ

Апублікаваны ўчора германа-савецкі дагавор аб дружбе і грамадзянскім супакоі паміж СССР і Германіяй, пакт аб узаемадапамозе паміж СССР і Эстонскай рэспублікай, а таксама Савецкага і Германскага ўрадаў ад 28 верасня 1939 года і іншыя звесткі, гэтым паведамленні маюць велізарнае значэнне не толькі для народаў дагавараючыхся дзяржаў, але і для народаў усёй Еўропы, усяго свету.

Дагавор аб дружбе і грамадзянскім супакоі паміж СССР і Германіяй, дзюма самымі вядомымі дзяржавамі Еўропы, з'яўляецца яшчэ адным бліскучым пацвярджэннем палітыкі міру, якая паслядоўна, цвёрда і шчыра праводзілася і праводзіцца Савецкім праўным уладом з прынцыпамі пактаў Молатава-Рыбентропа і пактаў Молатава-Стайна. На XVIII з'ездзе ВКП(б) таварыш Сталін так фармуліраваў заданні савецкай знешняй палітыкі міру:

«Мы стамі за мір і ўмацаванне дзяржаў, сувязей з усімі краінамі, стамі і ўдзяем увагу на гэтай пазіцыі, паклоці гэтым краіны будуць тымчасова такіх-жа адносін з Савецкім Саюзам, паклоці яны не перапрабуюць парушаць інтарэсы нашай краіны».

Гэта ў сабодзісці адносіны да дзяржаў, суседніх з СССР. Германія і Савецкі Саюз у рэальнай меры запікаваны ў ўзаемадапамогу, мірных, дружэбных адносін. Гісторыя паказала, што нажасць і войны паміж нашай краінай і Германіяй былі не на карысць, а ў шкоду нашым краінам (Молатаў). Мір і дружба паміж СССР і Германіяй таксама ў інтарэсах усіх народаў Еўропы. Толькі падпалітчыкам сусветнай вайны, прывычным загараць жар чужымі рукамі, выгода была становіцца трыгоў, варожасці, узвядзення неадвер'я на ўсходзе Еўропы. Таксама сціпавішча падтрымлівалася на працягу рэвалюцыйнай напівуважання адной дзяржавы на другую. Спражам напівуважання была, між іншым, нежыццёзольная, штучна раздзяла, жыццёва грабёжам чужых зямель шляхецкая Польшча.

Падпісаны 23 жніўня 1939 года ў Маскве савецка-германскі дагавор аб ненападзе з'яўляецца, як сказаў тав. Молатаў, «паважлівым пунктам у гісторыі Еўропы, ды і не толькі Еўропы». Уварашнішча варты сталі добрымі сувязямі. Тым самым абеспечані мір на значнай частцы тэрыторыі Еўропы.

Тав. Молатаў гаворыў на пасяджэнні Вярхоўнага Савета Саюза ССР 31 жніўня аб вядомым міжнародным значэнні дагавора аб ненападзе паміж СССР і Германіяй: «Галоўнае значэнне савецка-германскага дагавора аб ненападзе заключаецца ў тым, што гэты дагавор выклікае дзяржавы Еўропы дагаварыліся аб тым, каб пакласці канец варожасці паміж імі, устанавіць патраў вайны і жыццё ў міры паміж сабой. Тым самым, поле магчымых вайсковых сутычак у Еўропе звужаецца. Калі нават не ўлічыць пабегнуць вайсковых сутычак у Еўропе, магчыма гэтых вайсковых дзеянняў павялічыць абмежаванне. Незадолжым такім спосабам спраў могуць быць толькі палітычныя ўзаемаўзаўважання паміж Еўропай, хто па маскі м'ялоўна хочучы за палітыку ўзаемаўзаўважання вайсковых пакара».

Савецка-германскі дагавор аб ненападзе поўнасна скае апраўдаў. Ён быў рашучым крокам да дружбы суседніх валаіх народаў.

Мір, устанавілены на ўсходзе Еўропы, прабавіла сарваць незадаволеныя палітыкай Польшчы, справажыраваныя палітыкай чужой сусветнай вайны. Усход Еўропы ды і ўсёс Еўрапейскі кантынент яны хачелі перавернуць у вельзарнае пажарнішча, якім любавіліся з нажасцяга прыжысця Нероны сусветнага капітала.

Гэта зачыняла заняе скончылася гнілым правадам. Польскі ўрад аказваў поўнасна банкротам. Нежыццёзольная польская дзяржава распалася, развалілася ў дзесяціх дзён, як картаны домік. Прадэнт Масцішкі, міністры, генерал Рыд-Сміт і іншыя генералы туюсіва і бяздэсна ўпалі, кінушы на волю лёсу народы былой Польшчы. Крах польскай дзяржавы і яе распаў — гэта і крах палітыкі тых урадаў, якія падтрымлівалі польскіх авантурыстаў, надбудоўвалі і, літучы на бяздэснасцю, зачынялі вайну.

Польская дзяржава пўнасна абанкротілася, яна развалілася, акрыжавалася гэтым шляхам для ўсіх выхадкоўскай і нечаканасцей, якія могуць стварыць пагрозу СССР. Урад СССР рашучы палітыку ўважліва дапамогі адзінаццёрным на роўна Заходняй Украіны і Заходняй Беларусі, кінуў польскім панам на волю выпадку. Добрая Чырвоная Армія вывазіла ўкраінцаў і беларусаў ад жорсткага панскага ярма, вярнула народам іх зямлі, зачыняла польскіх панскіх і бяздэснасцю нарастаў і ліквідаваў, з якімі прыжысця баяцца народы сусветнажыць сваіх вызваліцеляў.

Вайсковыя дзеянні скончыліся. Мір і спакой вастаўляюцца на ўсходзе Еўропы. Даваліся і канчаткова вызначана грамадзянскія абавязкі дзяржаўнымі інтарэсамі.

СССР і Германія на тэрыторыі былой польскай дзяржавы.

Добраўсёскае адносіны паміж дзюма самымі вядомымі дзяржавамі Еўропы ўсё больш мацнеюць. СССР і Германія дагаварыліся канчаткова аб грамадзянскім супакоі на тэрыторыі, дзе сустракаюцца абавязныя інтарэсы дзяржаў. Гэтым устанавілася ўсяляка ўмацаванне грамадзянскіх адносін паміж СССР і Германіяй палітычнае пагадненне, несумненна прывядзе да вядлікага развіцця эканамічных адносін і тавараабароту паміж дзюма вядомымі дзяржавамі. Апублікаваны ўчора пісьмо таварыша Молатава Германскаму Міністру Замежных Спраў п. фон-Рыбентропу і ў алкас пісьмо Германскага Міністра Замежных Спраў служыць вядлікім зноўкам паспяховага развіцця эканамічных сувязей паміж СССР і Германіяй.

Германа-савецкі дагавор аб дружбе з'яўляецца новым трыумфам савецкай палітыкі міру. Яркае выражэнне яна знайшла і ў пакце ўзаемадапамогі і ў ганцёвым пагадненні паміж СССР і Эстоніяй. Уважліва і беражліва адносіны наша магутная краіна да незалежнасці, да суверэнітэту невялікіх, слабых у вайсковых адносінах дзяржаў. Мы не ўмываемся ў іх унутраныя справы. Але СССР не можа дапусціць, каб слабая суседняя дзяржава стала сямейнай зброй, канкай у руках палітыкаў-шчыкаў сусветнай вайны і гэтым пагваржа пагрозе абарону нашых грамадзян.

Пакт аб узаемадапамозе і ганцёвае пагадненне паміж СССР і Эстоніяй забяспечваюць мір на Балтыйскім узбярэжжы і служыць абавязным інтарэсам дагавараючыхся дзяржаў.

Для таго, каб забяспечыць узаемную бяздэснасць СССР і Эстонія ад пагрозы нападу любой трэцяй дзяржавы, «Эстонская Рэспубліка» — як гласіць артыкул III — забяспечвае за Савецкім Саюзам права мей на эстонскіх астравах Саарэмаа (Эзель), Хійумаа (Даго) і ў горадзе Палдіскі (Балтыйскі Порт) базы вавіна-марскога флота і некалькі аэрадромаў для авіяцыі, на правах арэнтны на скаротай коны». Апрача таго, у межах ховы марскіх баз і аэрадромаў, СССР мае права трымаць на ўчастках, адвезенных паз баз і аэрадромаў, за свой кошт строга абмежаваную колькасць савецкіх наземных і вавіна-марскіх узброеных сіл, маючых малую колькасць якіх вызначана асобным пагадненнем.

Дагавор аб узаемадапамозе паміж СССР і Эстонія ўмацавае абарону абодвух дзяржаў, расшырае эканамічныя адносіны паміж імі і садзейнічае справе ўзаемаўзаўважання міру.

Многімі мір вастаўляецца ва ўсходняй Еўропе. Савецкі ўрад вавіна сваёй палітыцы гэтым не абмяжоўваецца. У інтарэсах еўрапейскай культуры ён імкнецца забяспечыць мір ва ўсёй Еўропе, ва ўсім свеце. Няма ніякага апраўдання для вайны паміж Германіяй, з аднаго боку, Англіяй і Францыяй — з другога! Меч вайны абнажон і ўжо абгарон кроўю. Не позна яшчэ ўклаці яго ў ножны. Дагавор аб дружбе паміж СССР і Германіяй сведчыць, неабавязна, што няма такіх патаніяў, аб якіх неўважна было дагаварыцца, калі ёсць шчырая воля да міру, а не жадае распаўсюд сусветную вайну.

Завяса Савецкага і Германскага ўрадаў ад 28 верасня — гэта заклік да ўсіх народаў ліквідаваць пачату на захаднім фронце вайны. Германскі ўрад завязае аб сваёй гатоўнасці спыніць яе. Сумесна з Савецкім ўрадам ён прыжысця намажання для дасягнення гэтай мэты. Да гэтага ў выніку паграбы ўрады СССР і Германія прыжысцяюць іншыя дружэбныя дзяржавы.

Савецкі народ гораца вітае пёўбудою, мірную палітыку сваёй ўрада. Голас бларазумаў чуваць мільёнам па ўсёму свету. Толькі прапакатарам, бяздэснам палітыкам, якія ўтойваюць сваё азначэнства ад народаў, можа быць выгола далейшае прапінскае крыві. Напаважэнне новых злучэнстваў на старыя. Народы не хочучы вайны!

Становішча яснае. Толькі ад урадаў Англіі і Францыі залежыць цвёрды, ці праўдзівая вайна, пачатай напаворак воі народаў, вайна, прапаважалі ўсёму свету поўна бойнай. І калі нажамані ўрадаў СССР і Германія астануцца бяздэснасцю, то ўстанавіцца будзе факт, што Англія і Францыя, іх урады, іх пануючыя класы нясуць адказнасць за прадаўжэнне вайны.

Як адзін чалавек, стаіць увесь савецкі народ за палітыку міру сваёй ўрада. Не вычарпальную, магутную сілу прастаўляе ён у барацьбе за мір, у несакаршымай абароне савецкіх грамадзян сваёй бацькаўшчыны. Гэту сваю сілу Савецкі Саюз наўхільна накіроўвае на ўстанавіццё міру паміж народамі. СССР будзе, ёсць і астанецца аплотам міру і дружбы паміж народамі ўсёго яснага шара.

(Перадвы артыкул «Правды» за 30 верасня).

У апошнюю гадзіну

Зварот фон-Рыбентропа ў Берлін

БЕРЛІН. 1 кастрычніка. (ТАСС). Агенства Трансвоніа паведамае, што 29 верасня ў другой палавіне дня ў Берлін вярнуўся з Масквы германскі міністр замежных спраў фон-Рыбентроп разам з суправалдаўшымі яго асобамі. Неадкладна па прыбыцці ў Берлін Рыбентроп адправіўся да Гітлера для асабістага дакладу.

Заява турэцкага ўрада

ІЗБУ-ЕРК. 1 кастрычніка. (ТАСС). Агенства Асшыятыл Прес, спасылаючыся на даверныя крыніцы, перадае з Анкары, што турэцкі ўрад заклікаў Англію і Францыю, што турэцкі абавязальства аб узаемадапамозе будуць апуліраваны, калі Англія і Францыя будуць вавіна супроць Савецкага Саюза.

Савецкая палітыка міру і дружбы народаў.

Б. Зельманаў — Сход інтэлігенцыі Беларуска.

Н. Шчэглаў — Музыкальная культура беларускага народа.

ПАРТЫЙНАЕ ЖЫЦЦЁ:

Я. Савіцкая — Комуністы на вытворчасці.

А. Карпусьніка — Справы адной партарганізацыі.

О. Мілава — Агітатары чыгуначнага вузла.

Падрыхтоўка да выбараў у мясцовыя Саветы дэпутатаў працоўных.

С. Гольдзін — У арцелях промпаперацыі.

Р. Сімніна — Дэлегацкая група заводу.

Б. Ліберман — З. Гомель.

Сустрэнем XXII гадавіну Настрывіччана новымі вытворчымі пераамамі.

Н. Стрэльчанна — Чыгуначніцы.

А. Леў — Расце прадукцыйнасць працы.

Смольскі — Больш масла і малака!

ЗА РУБІЖОМ:

Паведамленні вярхоўнага камандавання германскай арміі.

Паведамленне англійскага міністэрства інфармацыі.

Замежныя друк аб дагаворах СССР з Германіяй і Эстоніяй.

Канфіскацыя польскага золата румынскімі ўрадамі.

Монэтыўскае астравы.

Завяса турэцкага ўрада.

Зварот фон-Рыбентропа ў Берлін.

Падпісанне германа-савецкага дагавора аб дружбе і грамадзянскім супакоі паміж СССР і Германіяй. На здымку: тав. В. М. Молатаў падпісвае дагавор, Стаін (злева направа): тав. І. В. Стаін, тав. В. Н. Паўлаў і п. Ф. Гаус.

У ВЫЗВАЛЕНІМ ГОРАДЗЕ ПІНСКУ

ПІНСК (ЗАХОДНЯЯ БЕЛАРУСЬ). 1 кастрычніка. Учора тут з вядомым ўздыхам прайшоў сход працоўных, якія ўступілі ў атрад рабочай гвардыі. На сходзе прысутнічалі звыш 400 чалавек.

Тав. Дадзюк — начальнік рабочай гвардыі, член комуністычнай партыі Заходняй Беларусі, у сваім выступленні расказаў аб вядлікай рабоце, якую правёў атрад за 10 дзён пасля ўступлення ў горад Чырвонай Арміі. Выдаўлены дзесяткі ворагаў народа, ліквідаваны асобныя афіцэрскае групы, наладжана ахова прадпрыемстваў, пошта, тэлеграф і іншыя ўстаноў горада. Насельніцтва аказвае актыўную дапамогу рабочай гвардыі на ачышчэнні горада і яго вавіна ад бандітаў.

На гэтым сходзе прыводзіліся факты вядлікай работы, праведзенай прадстаўніцтвам Чырвонай Арміі і часовым ўпраўленнем. У рэзультат горада, які налічвае 48 тысяч жыхароў, пачынае жыць нармальным жыццём. Усе прадпрыемствы

Прыём Міністра Замежных Спраў Турцыі п. Сараджоглу тав. Молатавым

1-га кастрычніка абылася гутарка тав. Молатава з Міністрам Замежных Спраў Турцыі п. Сараджоглу па актуальных пытаннях савецка-турэцкіх узаемаадносін. У гутарцы прынялі ўдзел тт. Стаін, Падзюжкін, Дзюмазав і паўпрэд СССР у Турцыі т. Тэрэньев, а са старану Турцыі — турэцкі пасол у СССР п. Агташ. Гутарка прадаўжалася звыш 4 гадзіны.

Ад'езд з Масквы Міністра Замежных Спраў Эстоніі п. К. Сельтэра

30 верасня г. г. з Масквы вылецеў Міністр Замежных Спраў Эстоніі п. К. Сельтэр у суправаджэнні Старшыні Дзяржаўнай Душы праф. п. Ю. Улуотэ і праф. п. А. Піллі.

На Цэнтральным аэрапорце п. К. Сельтэр праводзілі: Нам. Народнага Камісара Замежных Спраў тав. С. А. Лазюк, Нам. Старшыні Маскоўскага тав. М. А. Янэў, Паўпрэд СССР у Эстоніі тав. К. Н. Нікіцін, ганцёвы прадстаўнік СССР у Эстоніі тав. П. Е. Красноў, Заг. Прадзюжкін, Нам. Народнага Камісара Замежных Спраў тав. В. Н. Баркоў, Заг. Адзюжкін.

Пачуцці любові да савецкага народа

НОВАГРУДА (Заходняя Беларусь). 1 кастрычніка. (ВЕТА). Былыя ўладары паляскай Польшчы зачынялі беларускіх палкоў, не давалі магчымасці беларусам гаварыць на сваёй роднай мове, гэтым беларусаў гвалтоўна апалічвалі. Заходняя Беларусь была ператворана ў край пемры, у край бяздэснасці збываў польскіх панюў над працоўным народам.

— Пяжа было мне, сінну селяніна-бедняку, вучанца, — піша настаўнік Шостаў у сваім пісьме ў часовае ўпраўленне. Перамагаючы ўсіх турбаў, я лілхам сажадзюцкіх падрыхтаваўся да папаступлення ў настаўніцкую семінарыю. Каб апалічыць за навучанне, мае бацькі вымушаны былі прадаваць апошняе...

Калі я скончыў семінарыю, мяне прымуслі год працаваць бяздэснасцю. Мне забаранілі гаварыць з дзецьмі і бацькамі на роднай мове. І за тое, што, не глядзячы на забарону, я ўсё-ж гаварыў з вучнямі на беларуска, мяне знялі з работы. Я апынуўся на вуліцы без хлеба і грошай.

— Ад усёго сарца здыку саўвяду Чырвонай Арміі за наша вызваленне. З усёй стагнасцю непагога я стану заваз працаваць у школе, вучыць дзяцей працоўных, буду выхоўваць у іх пачуцці нязалежнасці да польскіх панюў, пачуцці любові да вядлікага савецкага народа, да любімага Стаіна.

Так гаворыць не толькі Шостаў. У дзесятках пісьм, якія атрымлівае часовае ўпраўленне, працоўныя выказваюць сваю любові да большзвядлікай партыі, да вядлікага Стаіна, выносіць падзяку за вызваленне з-пад панскага гнёту.

— У прадзячых выбарах

На сходзе настаўнікаў Мінска

29 верасня адбыўся сход настаўнікаў горада Мінска, якіх у Мінскім гарэамам КП(б)Б, ЦБ саюза пачатковых і сярэдніх школ і гарада.

У пачатку прэзідыум сход выбрав Паўпрэда ЦК ВКП(б) на чале з таварышам Стаіным.

З дакладам аб прадзячых выбарах у мясцовыя Саветы дэлегацкіх працоўных і адказах настаўніцтва выступіў сакратар Мінскага абкома КП(б)Б тав. Хайнцман. Выступіўшы ў спрэчках на дакладу за службу настаўніцтва 7 школы тав. Галіна паведаміла, што атэстатары настаўніцтва 7 школы прапрацоўвалі ўвесь год выбарчыкам Назажэнне аб выбарах у мясцовыя Саветы дэлегацкіх працоўных.

Б. ЗЕЛЬМАНАЎ.

Па гарадах і вёсках Заходняй Беларусі. На здымку пабудаваны ў Віцебску Чырвоныя Арміі разам пасельніцтвам сельскіх нумары газеты «Правда».

СЯЛЯНСКІЯ КАМІТЭТЫ ЗА РАБОТАЙ

МАЛАДЗЕЧНА. 1 кастрычніка. (Па тэлефону). Сяліне, вызвалены ад пакут, дадуць сабе актыўна грамадскую работу і будуюць сваё жыццё пачомаму. Асабліва гэта актыўнасць праявілі ў рабоце сялянскія камітэты.

3 120 сялянскіх камітэтаў Маладзечанскага павета асабліва добра працуюць. Гарадзкі камітэт, старэйшай якой з'яўляецца батрак Садойкі.

За кароткі час свайго існавання (7 дзён) камітэт палатэў у чот безмясцова і малазямельных сялян і раздзілі ім зямлю, былых чатырох памешчыцкіх маёнткаў. Сяліне, якія не мелі копей, атрымалі іх, бескароўныя — называюцца каровамі.

Камітэт добра арганізаваў ахову маёмасці былых памешчыцкіх маёнткаў. Дамы, у якіх раней у раскошных жылі памешчыкі, асіднікі, адноўлены пад школы і іншыя грамадско-культурныя ўстановы.

Гарадзкі камітэт арганізаваў практычную дапамогу школе, забіраў рамонт будынка, заставіў паіва, апраментаваў школьны інвентар.

Нідзёра працуюць Паромскія сялянскія камітэты, старэйшай якой з'яўляецца сяліні-бятнік Ошмянскі. Гэты камітэт пры дапамозе сялян выдзіў усіх памешчыкаў, асідніку, а іх зямлю размеркаваў сярод сялян.

Сялянскія камітэты Ракаўскага павета заклікаюць да падзелу памешчыцкай зямлі. Іны зараз арганізуюць пасёў адмы і ўборку бульбы на былых памешчыцкіх палках.

Камітэты гэтага ж павета мабілізавалі сялян на ўсталяванне тэлеграфнай сувязі, якая была разбурана астушчальнымі палкамі. Сяліне аднавілі мастазавод, пунілі яго ў хвілі, і зараз гэты завод рэгулярна снабжае насельніцтва Ракава і Маладзечанска мастам.

Вялікую дапамогу аказваюць камітэты ў вызваленні асідаў банд дывансат-таў, паліцэйскіх афіцэраў, памешчыкаў і асідніку. Так, напрыклад, Гарадзкі сялянскі камітэт выдзіў усіх былых памешчыкаў, асідніку свайго вёскі. Камітэт актыўна дапамагае Чырвонай Арміі.

У гарадзе Маладзечна рабочае часовае ўпраўленне па многім дапамагае рабочым сялянам. Зараз у гарадзе нармальна працуюць фабрыкі, заводы, чыгунка. У азінай большыя гарады арганізавана бесплатнае лічынне насельніцтва. Пры большых атрымаваннях раздзілае і лічынчае азідаў.

Пры часовым ўпраўленні пачалі працаваць курсы па падрыхтоўцы настаўнікаў для новаадкрытых беларускіх школ.

ЛІКВІДУЁЦА БЕСПРАЧОЎ

ЛІДА. (Па тэлефону). Ліда вёска горада, мае 27 тысяч жыхароў. Тут ёсць рад прамысловых прадпрыемстваў: швейны завод, на якім працуюць 2 тысячы рабочых, фабрыка гумавых вырабаў з 1.000 рабочых, два чыгуначныя заводы, 5 прамысловых прадпрыемстваў і інш. Усяго тут налічваецца каля 6 тысяч рабочых. Зараз усе прадпрыемствы пунілі ў хвілі. На большасці іх працуюць азідаў сялыны, на якіх выбраны фабрычна-заводскія камітэты.

Пачалі працаваць усе навучныя ўстановы горада. Дарчы, гімназі (тут былі «спецыялізаваныя»: адна для дзяцей памешчыкаў, другая — купецкая (тут вучыліся дзеці войтаў, старост і гандалюў) і трэцяя — для дзяцей асідніку).

Пачынаюць паступова працаваць і сельскія школы Віцебскага павета. Сярох іх няма ні адной беларускай. Ужо зараз у сялянскія камітэты паступае вялікая колькасць заяў бацькоў з патрабаваннем перавесці выхаванцаў у школы на беларускай мове. Просьба зусім законная, але ўпраўленне пакуль што не можа яе залавоўліць з той прычыны, што нехапае настаўнікаў, ведаючых беларускую мову, няма і падручнікаў.

Учора ў часовае ўпраўленне прыйшоў селянін Грос і паказаў, што неадзінка з гарадзкіх у дзе, скрываецца банда з 100 членаў афіцэраў. У выніку ў афіцэраў захаваны ў асідніку, страляючы аднаго за адным. Праследванне ўпраўленне ў сваіх самах і беспрацоўных асідніку.

У гэты момант усе ўпраўленне ў сваіх самах і беспрацоўных асідніку. У гэты момант усе ўпраўленне ў сваіх самах і беспрацоўных асідніку.

АХОУВАЮЦЬ НАРОДНАЕ ДАБРО

ВІТЕБКА. (Заходняя Беларусь. Ва ўсёх 12 валасцях Віцебскага павета сялянскія камітэты прыступілі да падзелу памешчыцкай зямлі. 25 батракаў Азолаўскай вёскі ўпершыню за доўгія гады мучанілі атрымалі зямлю. Зямлю атрымалі сяліне Іван Герасімаў, Грыгорый Міцкевіч, Павел Скабей і многія іншыя. Бескароўным сялянам раздзілае панская жывёла.

Усюды пачалася масавая копка бульбы. Сялянскія камітэты Вішнеўскай, Курганскай і Жодзінскай валасцей арганізавалі копку бульбы на панскіх палках. Убранае бульба раздзілае батракам і сялянам, якія працавалі на пана. Паўс месна арганізуюцца маладзца памешчыцкага хлеба.

Вялікую работу праводзяць сялянскія камітэты па ахове народнага дабра. У памешчыцкіх вёсках арганізуюцца рыбныя гаспадарні. У Касцянецкай і Курганскай валасцях ёсць 4 азіднікі пітоні, у якіх знаходзіцца каля 2 тысяч азідні. Для гэтых пітонікаў зараз ства-

раеша кармавая база. Сялянскія камітэты ўзялі іх пад сваю ахову.

Сялянскія камітэты актыўна ўдзельнічаюць у забеспячэнні горада прадуктамі харчавання. Выдзелены паловочныя прадаўцы ў горада. На абышчымся гэтымі днямі базары былі ўдзельніцтва розных прадуктаў.

Усюды пачалі працаваць школы. Вучняў так многа, што нехапае свабодных месцаў. Каб прыняць на вучобу ўсёх дзяцей працоўных, якіх раней не мелі магчымасці вучыцца, школы ў Касцянецкай і Курганскай валасцях перайшлі на двухменную работу. У горадзе асіднік вёска новая школа.

Сяліне аказваюць вялікую дапамогу ў ачышчэнні павета ад рэшткаў банд. Сяліне вёскі Курганскай і прымаюць у часовае ўпраўленне афіцэра і ўдзельнічаюць у паветы.

Учора, упершыню ў гісторыі вёскі Курганскай зманастраваўся кінофільм. Перад сялянамі на экране прапайлі хваляючыя вобразы паніскай апацы.

ЦЯЖКАЕ МІНУЛАЕ ЗНІКЛА НАЗАЎСЁДЫ

СТАЎБЫ. (Заходняя Беларусь). Новыя жытцё пачалася ў горадзе. Свабода ўзыхнула жыхарам. Не вісіць над імі страх за сваё жыццё. Чырвоная Армія прынесла працоўным радасць і шчасце. У сваіх расказах, выступленнях і пісьмах, якія штодзённа паступаюць у часовае ўпраўленне і раздзілаюць газеты, рабочыя і сяліне гавораць аб сваім цяжкім мінулым жыццё і аб светлым будучыні, якая адкрылася перад імі. Начальны рабочай гвардыі ў сваім пісьме піша:

«Цяжка жылося рабочым і сялянам пад ярмом польскіх прыгнетаўнікаў. Рабочаму за кавалак хлеба прыходзілася працаваць за самага раба і за паната вёска. Сяліні-жа ведалі толькі падаткі. Трэба было плаціць зямельны падатак, плаціліны падатак і многа іншых. Я-сын белыя селяніны — не магу не ўспомніць працякае мінулае. Мы былі бес-

праўныя — нам не давалі гаварыць на сваёй роднай мове. За тое, што я расказаў працоўным аб вялікіх Савецкім Саюзе, мне прышлася два гады прасідаць у турме.

Доўга прапавяў я ў маёнтку Свіслачы Валкаўскага павета ў аранжатары Сакоўскага. Нада мною здымаўся, збіваў і гаварыў. Рашыў шукаць шчасце ў горадзе. Паскаў у Варшаву. Але і тут было не лепш. За кавалак хлеба я працаваў дзень і ноч: удзень падматваў вуліцу, ноччу вартваў сал.

Дзень 17 верасня астанецка назаўсёды ў маёй памяці. Рабочая гвардыя, якая ў нас арганізавалася, выбрала мяне сваім начальнікам. Сваёй работай мы дапамагем Чырвонай Арміі ліквідаваць рэшткі захаваных афіцэрскай банд.

З усёй зоркасцю мы будзем ахоўваць рэвалюцыйны парадка, бізлітасна знішчаць ворагаў.

ПАДЗЕЛ ПАМЕШЧЫЦКАЙ ЗЯМЛІ

ВАЛКАВЫСК. Крыніца забіла жыццё ў вызваленым горадзе. Пачалі працаваць разбудаваныя безапанікамі памешчыцкія заводы, мясняя і лімбавая фабрыкі. Рыхтуюцца да пуску цементны завод, на якім налічваецца звыш 500 рабочых. Прымаюцца меры да рэалізацыі закладзенай прадукцыі.

За некалькі дзён свайго работнае часовае ўпраўленне згуртавала вакол сабе моцныя актывы. Пачалі працаваць школы па забеспячэнні працоўных горада прадуктамі харчавання, адзельні палка, культуры, фінансаў, паліцыі і інш. Адзельні культуры забяспечыў усе газетныя газеты савецкай літаратуры. Працоўныя горады атрымалі сталі набываць «Кароткі курс гісторыі ВП(б)», кнігі Горага, Янкі Купалы, Алесся Талстога, Якуба Коласа, Міхаса Лынькова і іншыя.

Часовае ўпраўленне аказвае вялікую

дапамогу ў рабоце сялянскіх камітэтаў па вёсках. Сотні сялян штодзённа звараваюць па сюды за дапамогаю. Сялянскія камітэты вёскі асідніку прыступілі да падзелу памешчыцкай зямлі і жывёлы. Батракі Іван Ракевіч атрымалі чатыры дзесяціны зямлі і адну карову. Да гэтага часу ён нічога не меў. Чатыры дзесяціны зямлі атрымалі таксама бятнік Іван Паноў. Селянін Ілья Казімір свайго зямлі раней не меў. Зараз ён атрымаў тры дзесяціны зямлі і каня. Камітэт узяў пад сваю ахову маёмасць бятніка.

Сялянскія камітэты вёскі Ніжаны прыступілі да падзелу зямлі памешчыка Шылава. У маёнтку Рагоўскага сяліне ў першую чаргу пакапаніліся аб пуным захаванні вялікай бібліятэкі, якая належала памешчыку Мітоўскаму. Зараз гэтыя кнігі становяць зямлякам хатчы-чыталні, якая адкрываецца ў былым маёнтку.

МУЖНАСЦЬ І АДВАГА

Чырвоныя пагранічнікі, якія ўпісалі не агульную старонку ў гісторыю аховы рубяжы соцыялістычнай радзіны, праявілі выключную мужнасць і гераізм пры вызваленні працоўных Заходняй Беларусі і Заходняй Украіны.

Іны першымі перайшлі польскую граніцу і адкрылі шлях для пераможнага штурму Чырвонай Арміі.

У часе акружэння адной польскай стражніцы ворагі кінулі гранату пад ногі чырвонага камандзіра Паўла Іванавіча Астахава. Знаходзіўся камандзір не разгу-

біўся, скапіў гранату і кінуў яе ў бок праціўніка. Гэтым самым ён выратаваў сваё жыццё, жыццё байцоў і знішчыў групу ворагаў.

Старшыня Н-скага пагранічнага Павла Федаравіча Гарішкі атрымаў баявое закліканне — знішчыць вартавога адной польскай стражніцы. Таварыш Гарішкі неспраўна папаў у вартавога і знаў яго. Ён адным з першых уступіў у бой з польскімі афіцэрамі і стражніцамі. Атрымаўшы раненне, заставаўся ў баі да яго пера-

Музыкальная культура беларускага народа

Многа якой беларускай народ знаходзіўся пад ярмом паншчыны, па ўмовах найжорсткага гніту і эксплуатацыі, у нішчэ і бескультур'і. У барацьбе са сваімі вёскамі ворагамі народ чарпаў сілы і мужнасць, захоўваў іх, бярог. Багату рознастайнасцю пачуццёвых, спадкаваных, імкненняў любі і нывініцы беларускай народ выдзіў у сваёй выхаванай, выключнай мастацкай кампаніі і глыбокай мудрасці і эмацыянальнасці народнай песні.

Да рэвалюцыйны гэта каштоўны матэрыял ляжаў пад спудам і амаў не распаўсюдзены. Радкі спробы збору і апублікавання народнай беларускай песні не ішлі далей вузка атрафаваных, месечных задач, мастацка-музыкальных бок песні, а там большыя сацыяльныя сутнасці так і аставаліся няўскрытымі і не даследаванымі.

Вялікая Кастрычніцкая сацыялістычная рэвалюцыя прынесла ўсім народам Савецкага Саюза вызваленне ад гніту і эксплуатацыі. Свабодны беларускі народ, кіруючы большасцю партыі, пачаў будаваць сваю нацыянальную па форме і сацыялістычную па змесце культуру і мастацтва.

У раней пемнай і забітай краіне, дзе не было прафесійнальнага мастацтва, не было ні адной музыкальна-навучнай установы. Толькі за дваццаць год савецкай улады вырасталі Вялікі тэатр оперы і балета, які налічвае больш 800 работнікаў, Беларуская дзяржаўная філармонія, якая ў сваіх калектывах мае звыш 300 чалавек (сімфанічны аркестр, хор, аркестр народных інструментаў, ансамбль песні і пляскі, салісты). Бездаржэстрада, цалая сетка музыкальна-навучных устаноў: кансерваторыя, 4 музыкальныя вучылішчы, 10 музыкальных школ, рабочыя музыкальныя курсы, якія аднаго да 5000 студэнтаў і навукаўчыхся.

Партыя, савецкая ўлада выхавалі і вырабілі за гэтыя гады многа талентаўных

артыстаў, выканаўцаў, педагогаў, музыкантаў.

Такія імёны, як народная артыстка БССР Александровская, заслужаны дзеяч мастацтваў прафесар Панаўшкін, заслужаны артысты Млодз, Алексеева, Дзяніс, Мураўшкін, Валодзі, Басмерныя шырока вядомы і карыстаюцца любоўю і папулярнасцю сярод народных мас.

Беларуская песня ўпершыню пасля рэвалюцыі становіцца прадметам глыбокага вывучэння і даследавання. Ёе займаюць Акадэмія навукаў, якая выпускае зараз трохтомны беларускіх народных песняў; ёе вывучаюць і даследуюць на тэарэтычнай кафедры Кансерваторыі, у дамах народнай творчасці.

Народная беларуская песня, яе асаблівасці, яе каларыт паслужылі базай для творчасці многіх савецкіх кампазітараў.

У Савецкай Беларусі зараз налічваецца да 25 кампазітараў, стварыўшых цэлы рад твораў сімфанічнай, харавой і камернай музыкі, вялікую колькасць масавых, бытавых, абаронных, мадэляжных песняў.

Зараз кампазітары паспяхова авалодваюць выключна важнай формай музыкальнага мастацтва — нацыянальнай беларускай оперы і балета. За два апошні гады напісаны чатыры оперы і адзін балет. Іны расказваюць аб барацьбе беларускага народа супраць беларусізацыі (опера «Дрыгва» кампазітара Багатырова), аб росце самасвядомасці беларускага сялянства ў гола імперыялістычнай і пачатку грамадзянскай вайны (опера «Міхась Палонны» кампазітара Нікошка), аб мінулым жыцці народа і яго мары аб кветцы шчасця (опера «Кветка шчасця» кампазітара Турашкова), аб гераічным мінулым беларускага народа (опера «Найрына» кампазітара Шчэголява) і балет «Салавей» кампазітара Брошнера).

Творы беларускіх кампазітараў аспяхова выконваюцца не толькі ў нашай рэспубліцы, але і ў буйных цэнтрах

У гарадах, мястэчках і вёсках Заходняй Беларусі для аховы парадка арганізавана добраахвотная міліцыя з рабочых і сялян. На здымку міліцыёр-песляр Іван Дурэка на вуліцы мястэчка Сморгоні.

ПРЫШЛО НОВАЕ ЖЫЦЦЁ

КАБЫЛЬНЫ. (Заходняя Беларусь). ...Вышэйшы насустрэч даўгачаканым гаспадарам, вайнам Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі, Марыя Сіпаўна Раманчук — сяліна вёскі Доўгі — атрымаў сваю лепшую суеку. Побач з ёй стаялі яе дзеці — Жэня, Коля і Лёна.

Мы пачалі гутарыць з Марыяй Сіпаўнаўнай, і вось што яна расказала:

«Вы пытаецеся, як мы жылі? Такага жыцця я нікому не пажадаю. Наша гаспадарка ў вёсцы лічыцца не баявай: у нас ёсць дзесяціны зямлі, працуем мы на сваёй гаспадарцы ўсёй сям'ёй, а хлеба нехапае, палаткі ўсё з'яўляюцца. Нама чаго гаварыць аб пакутах абытку і адзення».

Была, прыемаў у вёску на кірмаш, сэрца залівацца крывёю, калі бачыш магазіны, поўныя тавараў, а дома атэліся босымі дзеці, якія з-за адсутнасці абытку не могуць наведваць школу. Лёшная во пратка май 18-гадовай Лёны — сямкавая спаліна і параклёны кафан».

Калі мы расказалі Марыі Сіпаўнаўне аб замочаным жыцці калгаснікаў нашай краіны, аб тым, што наша калгасная модала азідаецца ў лепшыя мошныя кастымы і плаце, яна, апусціўшы вочы, адказала:

«Мы чулі па радыё аб жыцці савецкіх сялян. Вы гаворыце аб адзенні, — павяў хлеб і соль для нас было раскошам. Мы не наведвалі, што многія з нас, каб зганюць соль, варылі тры разы бульбу ў адной і той-жа вадзе, хатні намы заганяны адлучыць, бо карасіні карага каштуе, сусед да суседа хадзіў за галавешкай для таго, каб распаціць печ і захаваць запалкі».

У мястэчку Кабыльнікі да нас падышоў стары ўдзельнік-майстар і сказаў:

«Што было ў нас за жыццё? Была, іхшэ па тэатру і сустрачэнне польскага пана, ён табе абавязкова крыкне: «спіна!» і далася нешчышчальнымі словамі, а к таму яшчэ абавязкова плыне ў твар. Горкую крыўду мы мелі права насіць толькі ў грудзях, скараціцца было нешчышчальна. Вы пытаеце, што я рабіла? Я шукала, маю сваю маленькую майстэрню. Працую азідні. Але як я працую? Кожную раніцу мы магі сустраць на ганку цырульні польскага барчука, які стаўу для дзяцей і не пуская лодзёй да мяне, а пашыла ў іх насустрэчу да палка. Вось так мы і жылі. А нашы дзеці? Што іх чакала пры такім жыцці?»

«Цяжка пераказаць, — прадаўжаў наш субесінік, — як мы ралі валаму прышоў і ўзыхаў Чырвонай Арміі за збаўленне ад паншчынага жыцця. Зараз і да нас прышло шчасце і радасць».

Н. ФЕЙГІН.

ПАРТЫЙНАЕ ЖЫЦЦЁ КОМУНІСТЫ НА ВЫТВОРЧАСЦІ

Работа скончана. Начальнік цэха жаночага паіто швейнай фабрыкі «КМ» (Мінск) камуністка Лінгевіч Елена — Елена, як яе напрымелску звыч, рабочыя, прайшла па паху. Праверыла, ці вклучаны рубішнікі, ці акуратна зложена работа. І толькі тады, калі пераказала, што ўсё ў парадку, разам з брыгазірамі ўзялася за праверку якасці выкананай за дзень работы.

Елена Феліксаўна горада любіць сваю справу, фабрыку, калектыв, які выхавала яе. Упорна і настойліва працуючы над сабой, яна набыла высокую кваліфікацыю. У хуткім часе становіцца брыгазірам. Як апраўдаўшую сябе на гэтай рабоце, яе вылучаюць пачатковым цэхам.

Па хвілі ўспрадзе, сістэматычна выконвае вытворчае заданне на 115—120 проц. Умелай дастаўкай работы т. Лінгевіч дабілася таго, што цэх дамажэ паіто на месці раней тэрміну выканаў поўтаговы праграму.

Елена Феліксаўна не толькі добры пачатковы цэх, але і чутлы, адзінчым таварыш. Яна дапамагае рабочым стаць станаўцамі. Зараз у яе паху налічваецца 10 вухотніц: Вайштыш, Цырко, Файнберг і інш., якія вырасілі пры яе актыўнай дапамозе.

Не раз на вытворчых нарадах, агульных сходах рабочых абмяркоўвалася пытанне аб астаўцы камсамольскай брыгады цэха дамажэ паіто. Па калектыве было вынесена рашэнне напасць на данамоу вопытнага брыгазіра камуніста тав. Шпірава.

Працуючы зараз брыгазірам камсамольскай брыгады, Шпінер паставіў работу так, што яго брыгада штомесячна перавыконвае вытворчае заданне. За кароткі перыяд часу брыгада заваявала пераходны сцяг фабрыкі.

Рабочыя любяць свайго брыгазіра за яго энергію, чуты палыход за людзей. У яго брыгаду прайшла работніца Чохаўска. Тав. Шпінер дапамог ёй асвоіць працэс, навуку, як трэба працаваць. Зараз тав. Чохаўска з'яўляецца станаўцамі, адной з лепшых работніц фабрыкі.

Камуністы дзяліцца вопытам свайго станаўскай работы. Не так даўно на анімус паслядзійняй партыі камуністка Снефаніа Несюк расказала аб сваёй рабоце.

Тав. Несюк — вухотніца, адной з першых уключылася ў станаўскай рух, актыўна ўдзельнічае ў партыйным жыцці. У час выбараў у Вярхоўны Совет СССР

яна была вылучана даверанай асобай на ўчастку. Зараз партыйная арганізацыя рэкамендавала яе ў акруговую камітэ на выбарах у мясцовыя Саветы дэпутатаў працоўных.

А не так даўно Снефаніа Несюк прайшла на фабрыку непісьменнай, не маючы ніякай кваліфікацыі.

Тых, як тав. Несюк, на фабрыцы дзясцілі.

Ім таму назав адміністрацыя фабрыкі паслаа канструктараў з цэха цэха брыгазіра цэха музычнаскага паіто камуніста тав. Гартына, які апраўдаў сябе на практычнай рабоце.

Справа была новая і патрабавала вялікага ўпартства і энергіі, каб авалодваць ёю. Але т. Гартына з часцю справіўся з гэтай задачай.

Зараз ён выконвае вытворчае заданне на 140—150 проц. Вопытны канструктара з захваленнем глядзіць, як працуе іх калаткі таварыш.

Вяліка роля камуністаў на вытворчасці, і гэта добра вядома камуністам, якія працуюць у заводным паху.

Да з пачатковай месцы таму назав у гэтым цэху арганізавалася партыйная група, якая здала за кароткі перыяд часу прайсці значную работу па арганізацыі вытворчага працэса і разгортванню паліт-масвай работы.

Дуці час закройны цэх быў астаўчым. Рабочыя працавалі беспалава: хто хацеў — займаўся кройкай, а хто — прымеркай азідні рабочы быў вялікай загубкай, а другі сталі без работы. І гэта вельмі адбівалася на выкананні плана.

Партыя забілася таго, што цэх працуе нармальна, без перабоў.

Мінская швейная фабрыка «КМ» налічвае 60 камуністаў, з іх 42 насправае працуюць ля станка.

Партыйная арганізацыя ўмела наставіла да партыйных кары, якія на справе азідаўваюць авангардную ролю камуністаў у паху.

Тав. Лінгевіч, Шпінер, Несюк і іншыя вучацца ў гуткі сувязі з навукай, вывучаюць «Кароткага курсу гісторыі ВП(б)». Закончыў ўжо трыма палаткі кнігі. Акуратна працягваюць гэстыны матэрыялы ў дапамогу вывучэнню гісторыі нашай большасці партыі.

Камуністы фабрыкі свайго аднаго работца па працу заваявалі званне перадавікоў вытворчасці.

Я. САВІЦКАЯ.

СПРАВЫ АДНОЙ ПАРТАРГАНІЗАЦЫ

— Амаў на кожным пасад

ПАДРЫХТОўКА ДА ВЫБАРАў У МЯСЦОВЫХ СОВЕТАХ ДЭПУТАТАў ПРАЦОўНЫХ У АРЦЕЛЯХ ПРОМКААПЕРАЦЫЇ

Сярод арцельшчыкаў прамысловай калона Беларусі разгарнулася работа па падрыхтоўцы да выбараў у мясцовыя Саветы дэпутатаў працоўных.

Члены арцель і іх сем'і, як і ўсе працоўныя нашай вялікай радзімы, на выбарах у Вярхоўны Савет СССР і БССР паказалі высокую палітычную актыўнасць і свядомасць, аддашы свае галасы за кандыдатаў блока камуністаў і беспартыйных.

Скарэставаліся багатыя вопыты агітацыйна-масавай і прапагандыскай работы, набыты ў мінулыя выбарчыя кампаніі, мы пачалі падрыхтоўку да нацыянальных выбараў з правядзення 5-гадзінных семінараў агітатараў, чыноў, беспартыйных з арцельцамі аб вытворчасці. Семінары агітатараў праводзілі ў гарадах: Мінску, Ступіну, Оршы, Рачыні; іх запланавана 106 чалавек. Кожнаму агітатару ўручана бібліятэчка выбарчых указоваў, дапаможныя матэрыялы ў Гомелі, Магілёве, Віцебску, Барысаве, Жыбіне і ў іншых гарадах.

Актыўна ўключыліся ў падрыхтоўку работу клубы прамкааператараў, клубныя бібліятэкі папоўнены выбарчай літаратурай. Клубы арганізавалі наглядную агітацыю і праводзілі раз'ясненні масава-прамысловых. У гарадскіх клубе прамкааператараў імя М. М. Малаго была праведзена сустрэча членаў арцель і дэпутатаў Вярхоўнага Савета БССР тав. Захаравым па пытанню аб выніках работы Другой Сесіі Вярхоўнага Савета БССР.

У г.р. Полацку праведзены сход гарадскога актыва членаў арцель і, на якім прысутнічала 300 чал. На акцыю быў зроблены агляд аб задачах членаў арцель і ў працэс выбараў у мясцовыя Саветы дэпутатаў працоўных. У арцель Мінскаўскага прамкааператараў «1-е мая», «Трудааркід», «Чырвоны друкар» праведзена 11 дзядоў аб міжнародным становішчы і аб Палажэнні аб выбарах у

мясцовыя Саветы. У арцель Мінскаўскага прамкааператараў «Новы шлях», «Чырвоны харчавік», — Смільвічы, «Аб'яўлена праца» — Смільвічы і ў іншых праведзена 23 лекцыі, на якіх прысутнічала больш 1.500 членаў арцель і. Лекцыі чыталі лектары мінскага лектарскага бюро.

Мінская кулбазы 23 верасня паслала ў раёны агітацыю. У агітбрыгаду ўваходзілі лектары абласнога камітэта КП(б) Беларусі. Пасля лекцыі будучы дэпутат арцель і «Вялікая зарада». Агітацыйна выехала па маршруту Міханавічы — Рудзенск — Пухавічы — Чэрвень — Крушын — Бабруйск, тэрмінам на 15 дзён.

У разе арцель і прамкааператараў яшчэ вельмі дэпартаваны агітацыйна-масавая работа. У арцель і «Фотэ» (Мінск) з 90 чал. членаў арцель і гутарка па вывучэнню Палажэння аб выбарах займаюцца толькі 42 чал. У арцель і «Сталіна» (Мінск) гутарка па вывучэнню Палажэння аб выбарах зусім не арганізаваны. Агітатары да работы не прыступілі. Насенне-гэты арцель і пачынаюць падрыхтоўку да выбараў і гутаркаў. Культработнікі арцель і тав. Рубячынскі базілейнічае.

У арцель і «Кааператыв» (Мінск) тав. Касцюк становіцца. Ніхіль лекцыі, дзядоў сярод членаў арцель і не праводзілася.

Задача партарганізацыі прамкааператараў, праўдзінаў арцель і, кулбазы, клубы — прыняць меры да ўзмацнення ўсёй агітацыйна-масавай работы сярод арцельшчыкаў, каб ахапіць усе членаў арцель і і членаў іх сем'і вывучэннем Палажэння аб выбарах і гэтым самым падрыхтаваць іх да выканання свайго высокага грамадзянскага абавязку.

С. ГОЛДЗІН.

ДЭПУТАЦКАЯ ГРУПА ЗАВОДА

Пачэтная і многагранная работа выбарніцкай народа — дэпутатаў гарадскога савета. Дэпутатская група завода імя В. І. Леніна (Мінск) пачынае сваю работу выбарніцкай — рабочымі і служачымі завода, прымае актыўны ўдзел у палітычнай і культурнай умяшальнасці, масава-агітацыйнай работе і т. д.

Старшыня дэпутатскай групы тав. Паголюк з'яўляецца членам прэзідыума гарадскога савета. Ён вельмі скрупа разважае аб праблемах дэпутатскай групы і работы.

— Многія мы займаліся, — гаворыць тав. Паголюк, — палітычным кватэрам у нашых умяшальнасці і служачым. З актыўна дэпутатскай групы была створана камісія з 50 чалавек. Яна абследвала кватэры многіх рабочых завода. У выніку за апошнія два гады дэпутатская група прадставіла рабочым 21 кватэру. Атрымалі іх рабочыя тт. Клябан, Хархун, Хайтман і інш.

Арганізавалі мы таксама дастаўку дроў на заводскі транспарт. У гэтым годзе даставілі рабочым 40 вагонаў дроў. Зараз дэпутатская група сумесна з актывам уключаецца ў падрыхтоўку завода да зімы: ачысцілі пах, сончы за тым, каб спецыяльна і добраахвотна была праведзена абіўка дзвярэй, рамонт акон і інш. Правааперацыйна таксама яшчэ пачаўся ачышчэння. Для гэтай работы вылучаны дэпутаты гарадскога тт. Вярткін, Засянух і Ягелян.

Ва ўсёй нашай рабоце мы кіраваліся сталінскім прынцыпам — праўдзінаў чуткія адносіны і клопаты аб жылых людзях. Падрыхтаваў дэпутатская група тав. Палазюк з'яўляецца да нас за дапамогай. Справа ў тым, што на ўчастку на Ленінскай вуліцы, дзе ён працуе агітатарам, абгароду дом, выбарніцкі апынуліся ў

добрах умовах. Дэпутатская група неадкладна прыняла меры. Праз домаўпраўленне, рамонтную кантору, Сталінскай райсавет мы дабіліся частковага рамонтнага дома. Некаторыя жыхары ўжо занялі свае кватэры. Рамонтная кантора абцяжыла ў бліжэйшы час поўнае закончыць рамонт.

Значна ўвагі дэпутатскай групы не выдалі таксама пытанні дабрабыту тых умяшальнасці, дзе жывуць рабочыя завода. Вялікую ўвагу дэпутатская група аддае абыякавым рабочым. Старшыня партыі асабіста ўмяшальнасці арганізавалі з'яўляецца член дэпутатскай групы, дэпутат гарадскога савета тав. Вярткін. За час яго работы наглядзецца вялікі зрух у гэтай галіне. Зараз на заводзе 60 проц. рабочых з'яўляюцца членамі Асабістых 460 чалавек зналі норму на ШПХА і 108 чалавек — на ГСА. 19 чалавек умяшальнасці значна актыўна Асабістых СССР.

Усе рабочыя наладзілі адправаляць на 45 мінут у працяглых. Разульствы былі добрыя. Калектыв рабочых і служачых наладзілі прымальны ўдзел у трохкілометровым паходзе ў працяглых. Масава-агітацыйная работа з кожным днём паліпшаецца.

Дэпутатская група сумесна з іншымі грамадскімі арганізацыямі завода правяла вялікую работу і на лініі МОПРа. Зараз на заводзе 80 проц. рабочых з'яўляюцца членамі МОПРа. Ліквідавана запозычанасць па членскіх унесках. Некалікі разоў быў склікан сход членаў арганізацыі.

Многія дэпутаты гарадскога працуюць на ўчастку з выбарніцкай. Зараз перад дэпутатскай групай стаіць асобна важная задача — актыўна ўключыцца ў масава-палітычную работу сярод выбарніцкай яе на заводзе, так і на ўчастку.

Р. СІМІНА.

БАГАТАЯ КАЛГАСНАЯ ВОСЕНЬ

ЗАСЛАЎЛ. Многія калгасы Заслаўскага раёна ў гэтым годзе атрымалі высокія ўраджай. Сярод іх ураджай з гектара склаў 10—13 цэнтнераў азімых, па 13—15 цэнтнераў яравых, па 150—200 цэнтнераў бульбы, па 5—6 цэнтнераў ільнянае.

Калгас імя Рэзы Люксембург атрымаў па 12 цэнтнераў жыта, па 15 цнт. аўса, па 13 цнт. ячменю з гектара. Такі ўраджай атрымалі і калгасы імя XVII гадзіны Кастрычнікай рэвалюцыі, «Комінтэрн», «Зара». Па паліграфічных падліках у гэтых калгасах на працягу года прыпадае па 3 кілаграмы зернявых, па 10 кілаграмаў бульбы, па 2 рублі грашмы, многа гародніны і кармоў для жывёлы.

ЖЫВУ ЗАМОЖНА І КУЛЬТУРНА

Мой бацька працаваў высокавым краўцом. Мы выдзялялі з хаты ў хату, бо свайго прытулку сям'і не мела. Аб зямлі і харчы не прыходзілася. Парскі закон забараняў узяць карыстацца зямлей. У гэтых Новадзельскіх, дзе мы жылі, была царкоўна-прыходская школа. Мне ў гэту школу не прымаў. З малых год я паступіў працаваць да каваля. Ад пямна дэ пямна прыходзілася працаваць на свайго гаспадары. Пярэдка паршэў і паві.

Зусім другое стала жыццё пры савецкай уладзе. У 1927 годзе я першым уступіў у інтэрынацыянальны калгас «Іскра». За сваю чэсцю і самаадданую працу ў калгасе мал сям'і заўсёды забяспечана ў поўным дастатку ўсім неабходным. У мінулым годзе я са сваёй сям'ёй выпрацаваў 890 працадзён. Пры размеркаванні ўраджая атрымаў 1.870 кілаграмаў збожжа, 5.000 кілаграмаў бульбы, 1.800 кілаграмаў гародніны, каля

Калгаснік сельскагаспадарчай арцель і «Комінтэрн» Марас пры наяўнасці ў сям'і двух працадзённых атрымаў авансам на працягу да 6 месяцаў 40 пудоў хлеба. Да канца года ён атрымаў не менш 100 пудоў зернявых, 300 пудоў бульбы, 1.600 руб. грашмы і інш.

Сям'я Вадзіміра Брытановіча з калгаса імя Рэзы Люксембург пры двух працадзённых да канца года будзе мець не менш 800 працадзён, на якія атрымае 150 пудоў зернявых, 480 пудоў бульбы і інш.

Багатая восень шчыра аплачвае чэсную і адданую працу калгаснікаў.

(БЕЛТА).

У калгасе жыву заможна і культурна. 2 тон кармоў для жывёлы, 23 кілаграмы і 3.875 рублёў грашмы. За 7 месяцаў гэтага года сям'я выпрацавала 610 працадзён. Толькі авансам я ўжо атрымаў звыш 3.000 рублёў грашмы.

У калгасе жыву заможна і культурна. Маю ўласны дом з чатырма вялікімі пакоямі. Аб гэтым раней і маршэ не мог. Ёсць карова і дробная жывёла. Набыў дарэгу мабіль, усе сям'і мае дастатковую колькасць вопраткі і абутку.

Усе дзеці мае вучацца. Дачка Роза вучыцца ў Ленінградскай фінансаво-эканамічнай інстытуце, сын Арон — у 9 класе, дачка Соня — у 6 класе, а самая малочная — Фаня — у 3 класе.

Шчыра дзякую нашаму роднаму вялікаму Сталіну за радаснае і шчаслівае жыццё.

Наум Іосіфавіч ГОЛЬНИКАУ,

калгаснік сельскагаспадарчай арцель і «Іскра» Шклоўскага раёна.

ЗАЦЯГВАЮЦЬ ЗЯБЛЕВАЕ ВОРЫВА

ОРША. Калгасы раёна маюць магутны трактарны парк, вялікую колькасць жылых і паставых, ёсць усе ўмовы спецыяльна закончыць пагём зямлі. Аднак зямлівае ворава ў раёне зацягваецца. На 25 верасня ў раёне ўзялі зямлі толькі 4140 гектараў пры плане ў 28.684 гектары.

Асабісты калгасы раёна па сутнасці не займаюцца зямельным воравам, неадпавядаюць гэты атрымаць прыём, які спадка захавання вільгаці і павышэння ўраджайнасці. Вось, напрыклад, Веравойскае сельсавет (старшыня тав. Барцаў). Тут 10 верасня распачалі зямельнае ворава і праводзіць яго вельмі марудна. За 15 дзён калгасы сельсавета ўзялі ўсяго 370 гектараў пры агульным плане ў 1130 гектараў. Калгасы «XVI партызан» і «Парыжская комуна» ворава нават не распачалі.

Калгас «Звязда» Копыскага месцевосты павінен узяць у гэтым годзе 250

гектараў зямлі. Калгас паспяхова справіўся з уборкай ураджая, ёсць усе магчымы пераключыць жыўну зацягнуць сілу на ворава. Аднак праўдзінаў калгас на чале са старшынёй тав. Прастаковым гэта не зрабілі.

Аналагічна становіцца па ўсіх калгасах Межаўскага сельсавета.

Пры поўным і рашчальным скарыстанні трактарнага парка магчыма было б дабіцца рашучага пераходу ў рабоце па ўздыму зямлі. Аднак гэтага няма. Магінна-трактарны станцыя раёна не забяспечылі бесперабойную работу трактараў. У калгасе Веравойскага сельсавета працуюць два трактары Аршанскай МТС, у калгасе Панізоўскага сельсавета не працуюць тры трактары Копыскай МТС. У Межаўскай сельсавете стаяць трактары Высоцкай МТС. Многія трактары патрабуюць рамонт. Усе гэтыя фактары аб тым, што ў Аршанскім раёне няма належных клопатаў аб лёсе ворава.

А. НАЗІН.

На 9-сесійнай сельскагаспадарчай выстаўцы, Старшыня Курчыцкага сельсавета, Пятрышэўскага раёна, Палескай вобласці т. Сінін І. В. (другае злева) гукае праз пераключальнік з старшынёй Веравойскага сельсавета Гольніцкай С. Р. (злева) аб паставоўцы работы ў калгасе. Фото Б. А. Вернера (фотарэдакцыя БЕЛТА).

Сустраэнем XXII гадавіну Кастрычніка новымі вытворчымі перамогамі!

ЧЫГУНАЧНІЦЫ

Па розных участках Мінскага чыгуннага вузла можна сустраць дзяўчат, якія працуюць памочніцамі чыгуначнікаў на паравозах, электравозах, аўтамабілях вагонаў, электратранспарце, стралячымі, кандуктарамі.

Кожная з іх прышла працаваць на транспарт для таго, каб авалодаць высокай кваліфікацыяй. Марыя Васілеўская, Вера Чупрык, Оля Шапоўская і дзесяткі іншых да паступлення на курсы памочніц чыгуначнікаў працавалі на іншых участках. Але яны жадалі авалодаць тэхнічнай паравоза, каб нароўні з мужчынамі маваць магутнасць раздзім, і ў дні, калі парог ўдэмае наварыць наву мірную працу, змяніць сваіх таварышоў.

Колькі разоў і штасі перажывае кожная з іх, ведучы пазыж, паўражана нашым сацыялістычным дабрам, перавозачы сотні грамадзян кінны сацыялізма па неаб'ятных нашых прасторах.

— Мне аяно з першых, — гаворыць Оля Шапоўская, — выпала шчасце вадзіць паравоз з вывезенай Чырвонай Арміі Заходнюю Беларусь. З іх здыўленнем і цікавасцю глядзелі на мяне дзяўчаты Заходняй Беларусі. У іх галаве не ўстаўлялася тое, што ў нас стала сапраўднасцю. Асобныя грамадзянскія падыходзілі да мяне для таго, каб узнёўці іх жыццё. Дзесяткі пытанняў, заданых мне, гаворыць аб бяссправі і ўніжэнні.

Н. СТРАЛЬЧАНКА.

РАСЦЕ ПРАДУКЦЫНАСЦЬ ПРАЦЫ

Радасна сустраці рабочыя новабары саўскай запалкавай фабрыцы імя Пірава рашэнне савецкага ўрада аб аказанні бальшай дапамогі працоўным Заходняй Беларусі і Заходняй Украіны.

На ўсіх участках прадпрыемства адчувалася вялікі вытворчы ўздым. Многія стаханавіцы значна павялічылі сваю выпрацоўку. Была дазначана адпаведная тав. Казанкевіч сваё заданне выконвае па 150—170 проц. Усе 12 чалавек былі з'яўляюцца стаханавіцамі. Збышчывы тав. Сазаненка замест 275 крышак за змену выпускае 500. Стаханавіцы тт. Чарніна і Давідэвіч быстра асвоілі працэс іліяцыя тарных крышак і даць па 1.100 штук (норма 800).

Шырока разгарнулася сацыялістычная спаборніцтва паміж зменамі і бытамі ў абыякавым паху, дзе працуюць начальнікам камуніста тав. Мархель. Зусім наладзіла на абыякавай машыне ў сярэднім выпрацоўвала 40.000—43.000 каробак. Машины давалі 36 абаротаў у мінуту. Рабочы звыш быў заручэн тав. на 5 гадзін. Зараз гэты пах стаў непазнавальным. Машыны пачалі выпускаць па

61.000 каробак у змену, колькасць абаротаў машыны павялічылася да 48 у мінуту.

Вялікую ролю ў справе ўздыма прадукцыйнасці працы і паліпшаення якасці запалак адыгра арганізацыя стаханавіцкіх школ.

У атыктыраваным паху, дзе працуюць майстры тав. Марозова, машыністы стаханавіцы тт. Забела, Руц, Буланова абучылі стаханавіцкіх металам работ 15 проц. вярх рабочых. Зараз навічкі тт. Сафрановы, Штуматчык і інш. ужо рыскавалі свае нормы выпрацоўкі.

На аснове шырокага прымянення перадаваў вопыту лепшых стаханавіцаў павялічылася сярэдняя выпрацоўка на кожнай машыні: замест нормы ў 43.000 каробак зараз выпускаецца 47.000—50.000.

Рабочы калектыв рухнуў да 22-й гадыны Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі новыя вытворчыя падарункі.

А. ЛЕУ.

БОЛШЫ МАСЛА І МАЛАКА!

З кожным днём павялічваецца лік пратпрыемстваў Паркавата мясной і малочнай прамысловасці БССР, якія дэтрмінова заганчаюць свае галавы вытворчыя заданні. На сёння выканалі свае галавы планы 15 раймагслепрамаў, два абласныя трэсты — Мінскі і Палескі.

Гэтыя поспехі дасягнуты ў рэзультат шырока разгортвання на прадпрыемствах сацыялістычнага спаборніцтва і стаханавіцкага руху.

Перадавой канторай у сістэме Беагалоўскай аўтамабіляў ветаўскай (Гомельскага абласці), якая яшчэ 5 верасня выканала галавы план дзяржаўнага малака.

У алка на рашэнне ўрада аб аказанні дапамогі працоўным Заходняй Беларусі і Заходняй Украіны, калектыв канторы абавязваўся больш энергічна павялічваць закупкі малака і вытворчасць ма-

лочных прадуктаў. Работнікі канторы ўзялі на себе абавязальства да 22-й гадыны Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі заганціць звыш галавога плана 500 цэнтнераў малака.

Разам з тым ёсць яшчэ рад астыкоў раймагслепрамаў і прадпрыемстваў (Магілёўскі і Віцебскі абласныя трэсты). У раёнах гэтых абласцей слаба разгортвання сацыялістычнага спаборніцтва. Рабочыя калектывы не мабілізаваны на хутчэйшае выкананне ўрадавага задання.

Да канца года стаўся павышэнне ўсё трэсты, раймагслепрамы і прадпрыемствы павінны мабілізаваль усе свае сілы на тое, каб даць ён значную колькасць прадукцыі звыш плана.

Прадпрыемствы малочнай прамысловасці рэспублікі маюць усе магчымыя перавыканань свае вытворчыя заданні.

Інжынер-тэхнолаг СМОЛЬСКИ.

У ДАПАМОГУ АГІТАТАРАМ

Гарады Савецкай Беларусі

3. ГОМЕЛЬ

«Пад Гомелем высіца імах шклозавода. У Гомелі вырас магутны Сельмаш — Работы руліла двух палітоў — І ордэна Леніна край зыч наш».

(З п'есы беларускага народа вялікаму Сталіну)

Гомель, адзін з буйнейшых гарадоў БССР, размяшчаю на высокім, правым беразе ракі Сож, паблізу ўпадзення ў яе ракі Іпунь. Горад перасякаюць дзве чыгуначныя магістралі, якія злучаюць яго з буйнейшымі гаспадарчымі і адміністрацыйнымі цэнтрамі СССР — Масквой, Ленінградом, Кіевам, Мінскам, Харкавам. Асобна пачынаецца наладзіць пабудаваная чыгуначка Гомель—Чарнігаў. Праз Гомель працягнуліся порт праходзіць рэгулярны рух па Сожы і Дняпро (Гомель—Прыпяць, Гомель—Ніж). Перасякае Гомель і шасейная дарога Ніж—Ленінград. Такім чынам Гомель з'яўляецца буйным транспартным цэнтрам нашай рэспублікі. Па чыгуначным, рэсп. шасейнаму шляху штодзёна адпраўляюцца ў Гомель дзесяткі вагонаў, мажоралаў, барж, аўтамабілі з таварамі: пластычныя машыны, шкло, швейныя вырбы, лютэры, мыла, запалкі, маргарыт, абутак, тэрмаізаляцыйныя пліты, трыкаж, дэрапаўнучыя выабы, пафурмеры, канцэртныя вырбы — воль дэка не поўны пералік прамысловай прадукцыі Гомеля.

Калі ў 1913 годзе ўся прамысловасць Гомеля дала прадукцыі на 2,4 мільёна рублёў, то ў 1938 годзе яна дала прадукцыі на 306 мільёнаў рублёў. Павелічэнне ў 127 разоў.

Гісторыя Гомеля да савецкай улады — гэта гісторыя шматлікіх нажаруў, парго-

маў, разарэнняў. Гомель належыць да ліку старажытнейшых паселішчаў Радзімы. Пад назвай Гомі, Гомі ён уваходзіў у дэталі ў палітыку XII стагоддзя. У 1772 годзе Гомель у якасці мястэчка быў далучаны да Расіі і належаў федэральнаму граду Румяннаву-Заходняму, а ў 1838 годзе гаспадаром Гомеля стаў князь Паскевіч-Эрыванскі.

Вось характэрная вынік з акта продажу града Румяннавым гомельскага князю князю Паскевічу: «13.132 душы мужыцкага пола, дваравых людзей і сялян... Уся гэтая колькасць паступае ў продаж яму, князю Вяршаўскаму, граду Паскевічу-Эрыванскаму, разам з... іх жонкамі, удовамі, дзецьмі, пасланнямі, унучкамі, прыёмнымі, пахлічымі і з усімі іх сямействам... з сялянскай рагатай і дробнай жывёлай і тшчымі, з усеі іх сялянскай маёмасцю і пахлічымі».

За верную службу цару, за павяленне не напываляцца вызваленчата руху на Каўказе, за «ўмяшальнасць» Венгры Паскевіч карыстаўся асобым пакарніцельствам Нікалая Палкіна.

Высока над горадам узнімаўся палац уладара горада князя Паскевіча. У палацы — 64 пакоі. Да варот вёсць паперакхальныя наліцы «Уваход сабакам і салдам закрыты».

А ў некалькіх кроках ад парка ляжалі ва ўсёй сваёй непрыгледнай агоненасці і брудзе Гомельскі роў, дзе ў напавяржальных лагунах тулілася беднота, калекі, жабракі.

Непеміненнасць і бескультура шырокіх мас насельніцтва поўнае адвадзала-

лі ітарэсам «сіпелынага» графа і зграі літэй арыстакраты. Дакументы разказваюць аб тым, што ў Гомелі ўсё гэта чылася 9 проц. насельніцтва. Нават тэты мізэрны пропант буржуазна-статэтыкі лічылі вялікім дасягненнем, яны пісалі, што «савета ў гэты час у Гомелі заваляваецца ў дастатковай ступені».

Затое вялікія клопаты працягалі «ай-цы» горада аб атрыманні народа. У горадзе было 7 царкваў, 1 касцёл, 24 малітоўныя хама.

Так жыў працоўны народ. Машына і пахлічавы абрунне, кінавісць супроць прыгледнаўска, з лян на звыш расла рэвалюцыйна свядомасць рабочых і сялян. У пачатку ўсяго народа захаваліся позбыткі пачынаў 1905 года, калі над краінай ўспыхнула зарава першай рускай рэвалюцыі.

Рабочыя вышлі на вуліцы горада. Успыхвалі забастоўкі. Разгаралася рэвалюцыйная барацьба. У выніках сяліне пачалі памешчыцкія майстэрні...

Кастрычніцкім пераваротам у Гомелі прываў бліжэйшы сартынг т

